

IMIGRACJA CUDZOZIEMCÓW DO POLSKI W CELACH BIZNESOWYCH

KAROLINA ŁUKASZCZYK



EMN

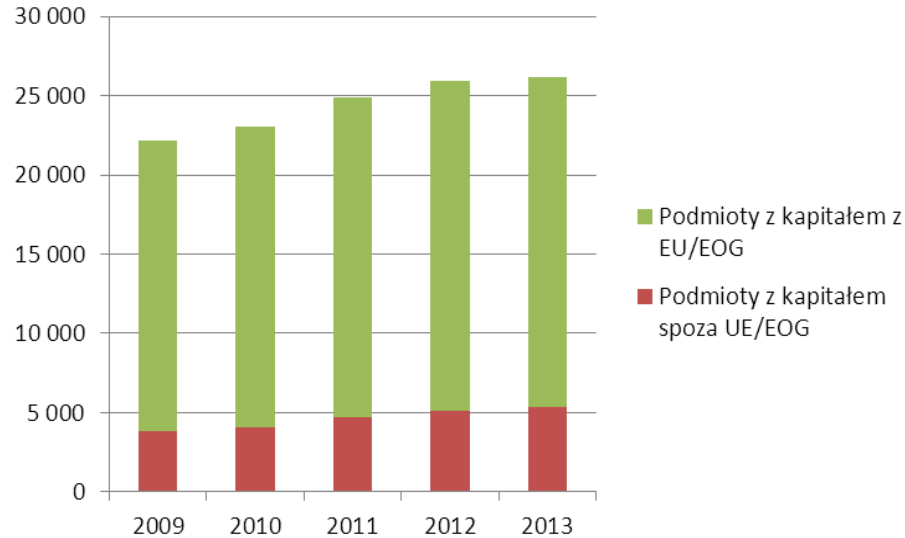


Europejska Sieć Migracyjna

EMN Polska | www.emn.gov.pl

...skala zjawiska (1)

Wykres. Liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym (stan na koniec roku)

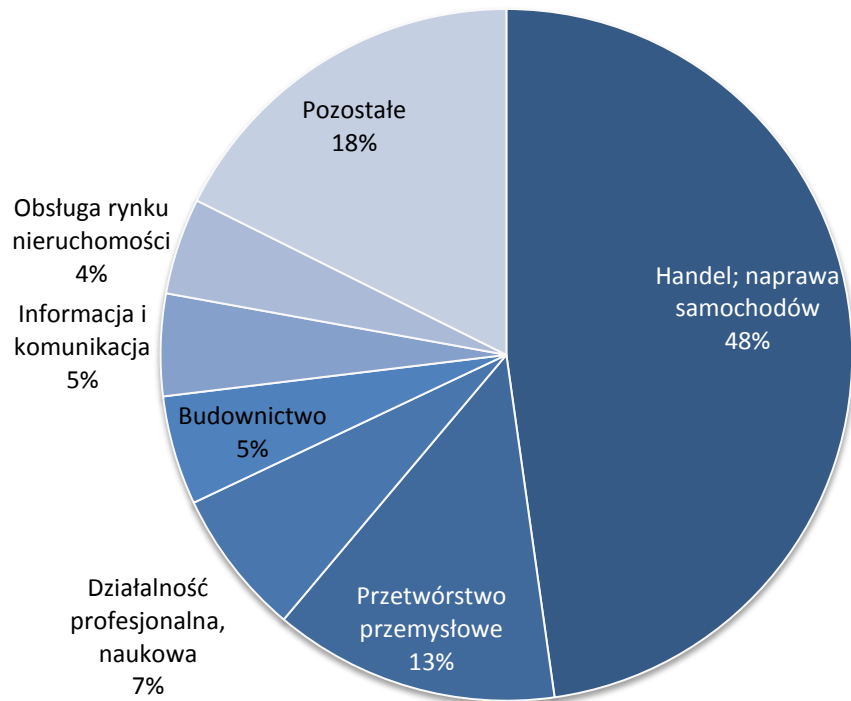


Źródło: MG

- ✘ dane GUS nie obejmują danych nt. samozatrudnienia oraz wybranych kategorii podmiotów,
- ✘ działalność gospodarczą prowadzą w Polsce przeważnie obywatele z państw unijnych (firmy z kapitałem **spoza UE/EOG - jedynie 20%**),
- ✘ średniorocznie rejestrowanych jest ok. **400 nowych firm**,
- ✘ dominują **mikro i małe przedsiębiorstwa** (do 49 pracowników) – ok. 70%; mikro - Wietnam, Armenia, Chiny, Białoruś, Turcja i Rosja; duże – Japonia, Korea Płd., USA,

...skala zjawiska (2)

Wykres. Liczba podmiotów z kapitałem zagranicznym (stan na koniec roku)

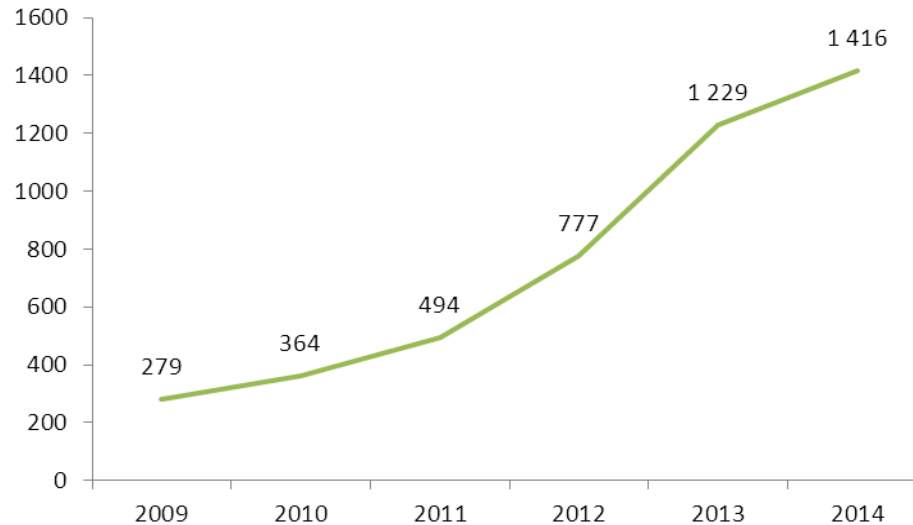


Źródło: MG

- ✖ 61% przedsiębiorstw - działalność związana z **handlem/naprawą samochodów** oraz **przetwórstwem przemysłowym**,

...skala zjawiska (3)

Wykres. Liczba obywateli spoza UE/EOG prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, według roku rozpoczęcia działalności

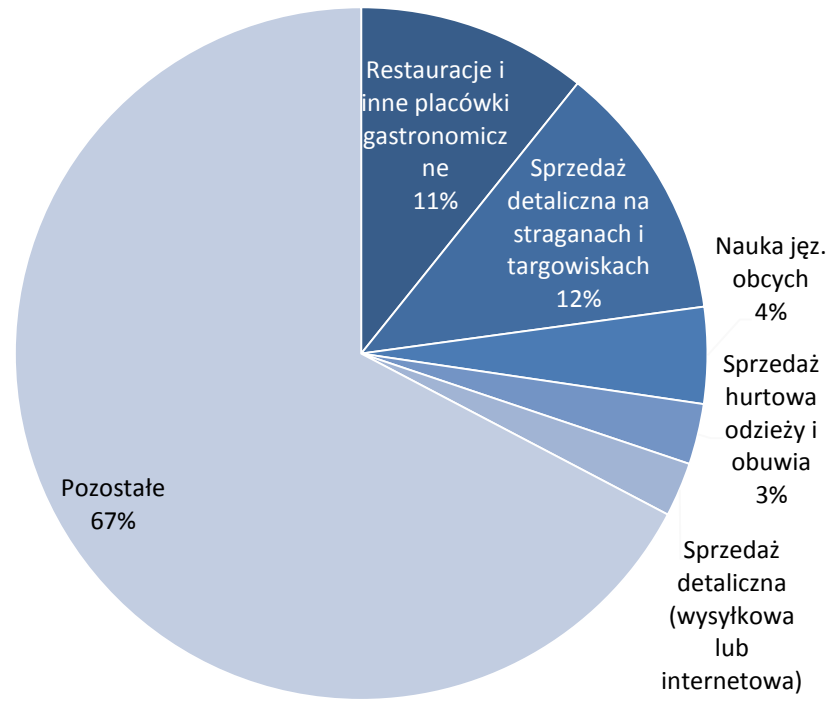


Źródło: MG

- ✘ **odsetek cudzoziemców w ogólnej liczbie** osób prowadzących jednoosobową działalność - niespełna **1%**,
- ✘ w latach 2009-2014 – ponad **8 tys.** cudzoziemców założyło, w styczniu 2015 r. – ok. **4,5** nadal **aktywnych** (średnio co druga firma przestaje istnieć po około 3 latach od założenia)

...skala zjawiska (4)

Wykres. Liczba obywateli spoza UE/EOG prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, według roku rozpoczęcia działalności



Źródło: MG

- ✘ dominuje **działalność handlowa** (gł. wyrobów tekstylnych), **gastronomiczna** oraz związana z **nauką języków obcych i tłumaczeniami**,
- ✘ struktura krajów pochodzenia - ponad połowa cudzoziemców pochodzi z **Ukrainy, Białorusi, Wietnamu** oraz **Armenii**.

...krajowa strategia (1)

✘ **TAK** dla migracji w celach biznesowych,

ALE preferowane są inwestycje zagraniczne:

- ✘ w **sektorach priorytetowych** (sektor motoryzacyjny, elektroniczny oraz produkcji sprzętu AGD, lotniczy, biotechnologii, rolno-spożywczy), oraz/lub wpisujące się w **19 krajowych inteligentnych specjalizacji** (priorytety w zakresie polityki naukowej i innowacyjnej Polski),
- ✘ w **sektorze nowoczesnych usług** (w obszarach: obsługa procesów biznesowych, wspólne centra usługowe i zaawansowane usługi bazujące na wiedzy specjalistycznej) oraz **badawczo-rozwojowym** typu greenfield,
- ✘ produkcyjne **generujące nowe miejsca pracy** o wysokiej produktywności (tzw. inwestycje znaczące).

...krajowa strategia (2)

- ✘ rządowy dokument strategiczny pt.: „*Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania*”:
 - ✘ **preferencyjne rozwiązania prawne** w zakresie wjazdu, pobytu i pracy dla:
 - ✘ inwestorów zagranicznych,
 - ✘ cudzoziemców prowadzących działalność gospodarczą (w szczególności kreującą nowe miejsca pracy) oraz
 - ✘ cudzoziemców delegowanych do pracy w Polsce przez pracodawców zagranicznych,
 - ✘ działalność gospodarcza wykonywana osobiście, w tym samozatrudnienie – opracowanie **regulacji analogicznych do tych regulujących dostęp do rynku pracy zależnej** (np. szczególna regulacja w przepisach dotyczących pracy cudzoziemców).

...obecna polityka (1)

- ✘ **działania promocyjne** (wyspecjalizowana agencja),
- ✘ **misje gospodarcze + lobbying** instytucji rządowych,
- ✘ **zachęty inwestycyjne:**
 - ✘ granty rządowe na zatrudnienie i inwestycyjne (w ramach „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011 – 2020”),
 - ✘ fundusze pożyczkowe (głównie dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, a także osób, które takie przedsiębiorstwo chcą założyć),
 - ✘ specjalne strefy ekonomiczne – ulgowe traktowanie podatkowe, przygotowany teren,
 - ✘ parki przemysłowe i technologiczne – miejsca gromadzące firmy z jednej branży oraz wspierające je placówki badawczo-naukowe,
 - ✘ zwolnienia z podatków i opłat lokalnych (np. ustanawiane przez gminy przedsiębiorcy ze statusem centrum badawczo-rozwojowego,

...obecna polityka (2)

- ✘ **granty** z funduszy UE (głównie dla małych i średnich przedsiębiorstw),
- ✘ **specjalne uprawnienia** wynikające z umów bilateralnych zawartych przez Polskę z krajami pochodzenia imigrantów (np. obywatele USA),
- ✘ **wsparcie informacyjno-doradcze** (np. praktyczne wsparcie merytoryczne, bezpośrednie kontakty ze środowiskiem inwestorów i firm zagranicznych zainteresowanych działalnością gospodarczą w Polsce), w tym przede wszystkich poprzez:
 - ✘ wyspecjalizowane ośrodki działające w ramach krajowego systemu usług,
 - ✘ Sieć Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów,
 - ✘ PAIiZ,
 - ✘ urzędy pracy,
 - ✘ Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji w ambasadach i konsultantach RP.

...obecna polityka (3)

- ✘ prowadzenie przez cudzoziemców działalności gospodarczej w Polsce podlega istotnym **ograniczeniom**:
 - ✘ **na takich samych zasadach jak Polacy** – obywatele USA, cudzoziemcy posiadający z Polską związki rodzinne, związani z nią wcześniejszą historią migracyjną, beneficjenci ochrony międzynarodowej oraz krajowej,
 - ✘ osoby, które przebywają w Polsce na podstawie wiz, a także szereg (choć nie wszystkie) osoby przebywające w Polsce na podstawie zewoleń na pobyt czasowy - działalność gospodarcza wyłącznie **w czterech wybranych formach** (komandytowej, komandytowo-akcyjnej, akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością),
 - ✘ prawo do prowadzenia działalności gospodarczej we wszystkich formach cudzoziemiec nabywa średnio dopiero **po 5 latach pobytu w Polsce**.
- ✘ **istotna zmiana od 1 maja 2014 roku**

...obecna polityka (4)

- ✘ **brak specjalnej ścieżki migracyjnej/specjalnego programu** adresowanej dla cudzoziemców przyjeżdżającym do Polski w celach biznesowych, w ramach których gwarantowane byłyby - w sposób systemowy - szczególne ułatwienia w zakresie wjazdu i pobytu,

ALE

- ✘ **konsulowie mogą ułatwiać wjazd** (w tym poprzez stosowanie ułatwień proceduralnych) - w trybie indywidualnym,
- ✘ **doraźne rozwiązania MSZ** usprawniające obsługę przedsiębiorców i inwestorów:
 - ✘ rozszerzanie sieci urzędów konsularnych (np. Chiny),
 - ✘ wprowadzanie rozwiązań organizacyjnych, w tym np. zwiększanie limitów dostępnych terminów złożenia wniosku wizowego, stosowanie procedur specjalnych wobec wiarygodnych/poważnych/pożądanych przedsiębiorców/inwestorów (np. w Nigerii, Iraku, Indiach, Rosji i na Ukrainie).

...obecna polityka (5)

- ✘ w kontekście **procedur legalizacyjnych** na terenie Polski - do niedawna przepisy restrykcyjne; w 2014 roku – **znacząca liberalizacja** dotycząca m.in. przesłanek do zalegalizowania pobytu w Polsce, zmniejszenia obciążeń proceduralnych
- ✘ **ułatwienia w zakresie wykonywania pracy** w firmie (członkowie zarządów - zwolnienie z konieczności posiadania zezwolenia na pracę)

- ✘ stosunkowo niska skala naruszeń w zakresie wjazdu/legalizacji,
- ✘ według Straży Granicznej, ostatnia liberalizacja przepisów imigracyjnych nie miała jak dotąd wpływu na zwiększenie skali naruszeń lub wystąpienie nowych niepożądanych zjawisk

? Dalsza modyfikacja przyjętych rozwiązań prawnych na korzyść cudzoziemca ?

...kilka konkluzji

- ✘ dwoistość w postrzeganiu atrakcyjności Polski jako miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej:
 - ✘ **atrakcyjna** dla dużych międzynarodowych korporacji (przewagi konkurencyjne, np. dostęp do wykwalifikowanych i produktywnych pracowników, niskie koszty pracy, stabilność polityczno-gospodarcza, rynek zbytu),
 - ✘ **stosunkowo mało atrakcyjna** dla MSP (warunki prowadzenia działalności, bariera kapitałowa), choć zależy od sektora
- ✘ **własna działalność gospodarcza jako bardzo ważna forma aktywności** zawodowej i zdecydowanie preferowana niż bycie zatrudnionym - Wietnamczycy, Chińczycy oraz Ormianie,
- ✘ specjalizacja w prowadzonej działalności - **załączek enklawy etnicznej** wykorzystującej specyfikę kulturową (Wietnamczycy – kuchnia etniczna oraz handel odzieżą; społeczność arabska (kuchnia etniczna); Ormianie (handel)).

Dziękuję Państwu za uwagę!



Europejska Sieć Migracyjna

EMN Polska | www.emn.gov.pl

KAROLINA ŁUKASZCZYK

Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci Migracyjnej w Polsce

e-mail: karolina.lukaszczyk@msw.gov.pl